

Bygga broar ur ett mångkulturellt perspektiv

Välkomna till oss! Jag heter Maya Koussa och arbetar som lärare på Brukets skola. [Susanne Löthgren arbetar som specialpedagog på Brukets skola.](#)

(M) Vår rubrik idag är: ”Bygga broar ur ett mångkulturellt perspektiv” Jag och Susanne kommer att föra en konversation där vi belyser och lyfter fram hur olika barnsyn samt kulturella perspektiv kan påverka människans sätt att tänka, tycka och agera. Vad gäller andra kulturer så kommer jag att berätta utifrån mina egna erfarenheter för att undvika generalisering där jag använder mina upplevelser som exempel. Under min resa här i Sverige och genom mitt tidigare arbete som forskollärare och mitt nuvarande arbete som lärare har jag upplevt likheter i tankesättet i de flesta möten jag hade med invandrarföräldrar. Jag kände igen mig och känner fortfarande igen mig i sättet de tänker, resonerar samt agerar. Föräldrarna interagerar utifrån deras egna referensramar och verklighetsuppfattning. Deras ryggsäckar som är fyllda med erfarenheter, sanningar och självklarheter som de har med sig oavsett vart de härstammar ifrån, är för mig inget okänt. Deras ryggsäckar är fulla!

Vårt syfte är att väcka tankar, skapa förståelse och bygga broar. Vi vill även öka förståelsen och föreställningen utifrån andras perspektiv för att nå bästa möjliga samarbetet i skolvärlden.

När jag flyttade hit till Sverige och detta var för tjugo år sedan hade jag **min egen uppfattning om barn**. Den uppfattningen har präglat min syn på barn i relation till skolan, det tankesättet var min sanning och det som upplevdes tryggt och bekant. Den föreställningen kände jag igen och den var självklar för mig. Min upplevelse var att barn är som ett oskrivet blad där miljön och de personliga erfarenheterna under livets gång fyller individen med text och innehåll. Barns förmågor är begränsade där de bör skyddas från omvärlden.

(S) Barnsynen i Sverige skiljer sig mellan olika samhällsgrupper samt yrkesgrupper, vissa delar av synen på barn regleras i lagar, därför är det viktigt att diskutera fram vilken barnsyn som gäller. De flesta menar ändå att barnen är kompetenta, aktiva, har en vilja att utforska sin omgivning, är nyfikna och är utrustade med egna förmågor. Dessutom ses varje barn som en egen individ med egna rättigheter.

Barnen pratar tidigt om vad de vill arbeta med när de blir stora. De är med och tar del av vad som händer i omvärlden utifrån sin mognad.

(M) Barn anses inte vara **självständiga och kan inte ta ansvar**. Barn behöver föräldrarnas vägledning och stöd i det mesta och det är inte förrän barnen blir äldre då föräldrar börjar introducera innebörden av ett ansvarstagande. När föräldrar lär sina barn om att ta ansvar i senare åldrar är då ansvaret begränsad. Enligt mig behövde barn veta **väldigt lite om omvärlden** för det är svårt för dem att begripa.

(S) Barnen får tidigt hjälpa till med olika saker i vardagen för att lära sig att man hjälps åt och att barnen tar eget ansvar för saker.

(M) Till skillnad från ansvarstagandet är **respekten för både jämnåriga och vuxna** extremt viktigt att lära barnen så tidigt som möjligt. Barn får aldrig säga fula ord till sina föräldrar och inte heller får de höja rösten mot sina föräldrar. Barnen kan säga deras åsikt men sista ordet är alltid föräldrarnas. Respekten ska även tillämpas på de äldre då det är ytterst viktigt att barn har stor respekt för dem.

(S) Oavsett ålder är alla människor lika värda, lär barnen ta hänsyn till alla man möter.

(M) När mina barn gick på **förskolan**, var det en självklarhet att jag som förälder ska hjälpa mina barn med påklädningen bland annat. Grundtanken var att mina barn inte kunde och behövde stöd i det. Ett tydligt minne för mig var hur andra föräldrar satt och väntade på att sina barn ska klä på sig själva. Utifrån mitt perspektiv var det så främmande och konstigt att låta barnen försöka förgäves klä på sig själva.

(S) Här i Sverige börjar föräldrarna tidigt med att låta barnen ta eget ansvar om sina saker och det gäller även vid påklädning. I skolan tycker många pedagoger att eleverna redan från tidig ålder tar ansvar för saker som att få med väskan till skolan, packa den, klä på sig, knyta skor, knäppa knappar osv.

(M) Där jag kommer ifrån får elever många **läxor** där de blir hjälpta av föräldrarna. Det betyder att läskulturen som råder i Sverige inte får samma utrymme eftersom barnen har väldigt mycket läxor att göra. Mina barn fick övningsböcker för att kunna öva hemma efter skoltid då de inte fick läxor från skolan. De uttryckte tydligt deras missnöje där de menade på att ingen i deras klass behövde plugga efter skolan. (S) I skolan här i Sverige så ges inte många läxor i de minsta årskurserna och högre upp blir det en del, men mycket är att öva inför prov, för att lära sig det läraren gått igenom så ska den tiden finnas i skolan om nu eleven jobbar på bra.

Eftersom det svenska läskulturen inte får samma utrymme blir det svårt att förstå vikten av läsningen. (S) **Vilken läskultur tänker du på?** Att läsa böcker hemma anses inte vara något vanligt och det tog tid för mig som förälder att förstå vikten av att läsa för mina barn som i sin tur gynnar deras språkutveckling. Jag har ingen kunskap om hur läskulturen ser ut i andra länder och vet heller inte om föräldrarna till barnen vi möter vet hur viktigt det är med läsning för barn. (S) **Hur var det med böcker hemma/bibliotek låna för läsning?**

Vad som förväntades av mig som förälder här i Sverige hade jag ingen aning om. Jag deltog på föräldramöten, förstod väldigt lite i början sedan blev det bättre med tiden. Mitt agerande grundade sig i vad jag ansåg vara rätt. Med detta menar jag att det var viktigt för mig som förälder att visa tacksamhet för lärarnas prestation och inte kritisera. En annan viktig faktor var att mitt största ansvar som förälder var att se till att mina barn är respektfulla och snälla mot alla. Min upplevelse av föräldramöten var att föräldrarna var kritiska, missnöjda och otacksamma och lärarna var så spända på dessa möten. Min uppfattning om skolan var att den är en **sluten institution** där jag som förälder har en passiv och en åhörarroll. En förälder ska inte lägga sig i något utan de berörda vet och lärarnas profession ska inte ifrågasättas.

(S) I Svenska skolans läroplan för grundskolan står det, som ni nog redan vet, att alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet. Läraren ska samverka med vårdnadshavarna om skolsituationen, trivsel, kunskapsutveckling samt vara informerad om enskilda elevers personliga situation.

När vi i skolan möter föräldrarna bör vi göra det i ett gott samspel. Att vara lyhörd och berätta hur skolan fungerar samt vilka förväntningar som skolan har på föräldrarna, för att få till ett optimalt samarbete.

(S) **Men Maya Varför lämnar man då sitt hemland?**

(M) Baserat på mina erfarenheter och på min resa vill jag även berätta varför just jag lämnade mitt hemland. Anledningen är att jag träffade kärleken då min nuvarande man bodde i Sverige men var på semester i v Jag blev kär och flyttade till Sverige.

Svårigheterna med invandringen kallas enligt en del författare för ett **krisförlopp**. Jag anser att det är en bra beskrivning. Nu i efterhand och efter alla dessa år, tänker jag på hur kämpigt det har varit för oss att skapa ett nytt liv i ett främmande land. Jag levde i en ständig kulturkrock där jag mycket bestämt ville slå ihop min kultur med den nya kulturen och utifrån båda skapa min egen kultur. Krockarna och nostalgin till allt man lämnat efter sig kallar jag idag som ett krisförlopp. För mig har allt varit dubbelt så svårt många gånger. Forskning visar att människor som har flytt från krig och upplevt traumatiska händelser ska betraktas som en **lidande grupp**. Krigsdrabbade människors lidande är många gånger svårare än alla andra som har invandrat av andra skäl. Oavsett anledning genomgår människorna som tidigare nämnt ett krisförlopp men för de krigsdrabbade blir deras utsatthet mer påtaglig med fysiska och psykiska följder.

(S) Alla människor oavsett var de kommer från behöver få sina grundläggande psykosociala behov tillfredsställda, dessa är känna att de blir sedda, bejakade, mötta, respekterade, förstådda, älskade och accepterade av människorna i sin omgivning.

För att få förståelse och insyn i hur en annan människa har det behöver vi lära oss att mentalisera, det gör vi enklast genom att tänka oss att vi tar av oss en sko och sätter den i den andra personens sko och försöker föreställa oss vad hen tänker och känner samt varför hen gör som hen gör. Det är alltså viktigt att kliva ut ur sig själv för att förstå en annan människa. När vi möter en människa har den sin historia, andra kunskaper och intressen än vad du själv har, du kan lära dig något av den du möter om du har ett öppet sinne och förståelsen att ni ser sakerna ur olika perspektiv.

Jag brukar ofta tänka på en situation som skulle kunna uppstå, hur reagerar jag?...

Tänk om du kommer en dag efter jobbet och möts av en främling som säger att du har 30 minuter på dig att packa. Du får inte reda på vart du ska eller hur länge du blir borta. När 30 minuter har gått hämtar de dig och din väska. När du kommer dit du ska så släpper de av dig. Du vet inte vart du är, du kan inte språket, vet inte vad man äter för mat eller vart du ska kunna bo. Du står där alldeles ensam och bortkommen. Hur skulle du vilja att någon människa kom och mötte dig?

Avslutning läs eller referera till:

Citat Anne-Marie Körling

”Skolan är en social och kulturell mötesplats. Allt som står i läroplan och skollag gäller när vi lärare kliver in på skolans område. Vi möts här. Alla platser är skola. Korridoren är ingen transportsträcka utan en mötesplats. Vi kan öva oss i att leende och nyfiket värna den nya skoldagens framtid. Vi kan hälsa på varandra, ropa hej till läraren som springer förbi för att hinna, vaktmästaren som försvinner runt hörnet med en stege och vinka god morgon till rektorn som vi från håll ser prata i telefon. Vi är alla där i skolan. Tillsammans kan vi medvetet och aktivt verka för riktningen in mot skolan. Att växla några ord med elever. Att se och uppmärksamma.”

Vi kan välja förhållningssätt. Vi kan öva oss i att stanna upp och närvara. (s 38, undervisningen mellan oss pedagogiska utmaningar, 2015)

Vi kan inte göra allt men vi kan var och en göra något och tillsammans blir det mycket bra.
Lyssna på pojken med snäckorna:

Det var en pojke som gick med sin pappa på en strand. Pojken plockade upp snäcka efter snäcka och bar dem ut i havet.

- *Vad håller du på med? Undrade pappan.*
- *Jag hjälper snäckorna, svarade pojken.*
- *Men kom nu, sa pappan. Du ser väl att det finns alldeles för många snäckor. Du kommer aldrig att kunna rädda allihop, så det spelar ingen roll.*
- *För den här snäckan spelar det roll, svarade pojken och såg på snäckan han höll i handen.*

- *Tack för oss!*

Våra mailadresser är:

maya.koussa@orebro.se

susanne.lothgren@orebro.se